ପଞ୍ଜାବ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ

ବନାମ

କ୍ରିଷନ୍ ନିବାସ

ମାର୍ଚ୍ଚ 14, 1997

[କେ. ରାମାସ୍ୱାମୀ ଏବଂ ଜି.ଟି. ନାନାବତୀ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଦ୍ୱୟ]

ସେବା ଆଇନ:

ବିଭାଗୀୟ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ — କର୍ମଚାରୀ ଜଣକ ଭାରତୀୟ ପିଙ୍ଗଳ ସଂହିତାର ଧାରା 302 ଅଧୀନରେ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ଆଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡରେ ଦଣ୍ଡିତ ହୋଇଥିଲେ — ତାଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ବିଭାଗୀୟ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଆରମ୍ଭ କରାଯାଇ ତାଙ୍କୁ ଚାକିରିରୁ ବହିଷ୍କାର କରାଯାଇଥିଲା — ବିଚାର ବିଭାଗୀୟ ଅଦାଲତଙ୍କ ନିଷ୍ପତ୍ତି ବିରୁଦ୍ଧରେ କରାଯାଇଥିବା ଅପିଲରେ, ଆଇପିସିର ଧାରା 302 ଅଧୀନରେ ହୋଇଥିବା ଦୋଷସିଦ୍ଧିକୁ ଆଇପିସି ଧାରା 325 କୁ ପରିବର୍ତ୍ତିତ କରାଗଲା ଏବଂ 1-1/2 ବର୍ଷର କାରାଦଣ୍ଡ ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା — ଦଣ୍ଡ ଭୋଗିବା ପରେ ଅପରାଧୀ କର୍ମଚାରୀ ବିଭାଗୀୟ ଅପିଲ ଦାୟର କରିଥିଲେ ଏବଂ ଅପିଲୀୟ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଚାକିରିରୁ ବହିଷ୍କାର ଦଣ୍ଡକୁ କମାଇ ପିଛିଲା ଦରମା ସୁବିଧା ବିନା ନିମ୍ନ ବେତନ ହାରକୁ ଅବନତି କରିଥିଲେ — କର୍ମଚାରୀ ଏହି ଆଦେଶକୁ ଗ୍ରହଣ କରି କାର୍ଯ୍ୟରେ ଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ — ପରେ ସେ ତାଙ୍କ ଚାକିରିରୁ ବହିଷ୍କାର, ପଦବୀ ଅବନତି ଏବଂ ପିଛିଲା ଦରମା ନ ମିଳିବା ବେଆଇନ ବୋଲି ଘୋଷଣା କରିବା ପାଇଁ ଏକ ଦେୱାନୀ ମକଦ୍ଦମା ଦାୟର କରିଥିଲେ — ବିଚାର ବିଭାଗୀୟ ଅଦାଲତ ମକଦ୍ଦମାକୁ ଖାରଜ କରିଥିଲେ କିନ୍ତୁ ଅପିଲୀୟ ଅଦାଲତ ମକଦ୍ଦମାର ଡିକ୍ରି କରିଥିଲେ ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସେହି ଡିକ୍ରିକୁ ବଜାୟ ରଖିଥିଲେ — ଏହା ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନିଆଗଲା ଯେ, କର୍ମଚାରୀ ଜଣକ ଅପିଲୀୟ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଆଦେଶ ଗ୍ରହଣ କରି ପଦବୀରେ ଯୋଗ ଦେଇଥିବାରୁ, ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ଏହି ଆଦେଶକୁ ଆପତ୍ତି କରିବା ତାଙ୍କ ପାଇଁ ଉଚିତ ନୁହେଁ — ନିଜର ଆଚରଣ ଦ୍ୱାରା ସେ ଆଦେଶର ସଠିକତାକୁ ସ୍ୱୀକାର କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ସେହି ଅନୁଯାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଛନ୍ତି — ଦେୱାନୀ ଅଦାଲତ ଯୋଗ୍ୟତା ବିଷୟରେ କିଛି ନ କହି ସରକାରଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ମାମଲାର ନିଷ୍ପତ୍ତି କରିବା ଉଚିତ ନଥିଲା — ଅପିଲୀୟ ଅଦାଲତ ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଆଦେଶକୁ ରଦ୍ଦ କରାଗଲା ଏବଂ ବିଚାର ବିଭାଗୀୟ ଅଦାଲତଙ୍କ ଆଦେଶ ବଜାୟ ରହିଲା ।

ଦେୱାନୀ ଅପିଲୀୟ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର: ଦେୱାନୀ ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା 2222/1997 ।

ପଞ୍ଜାବ ଏବଂ ହରିୟାଣା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଆର୍.ଏସ୍.ଏ. ସଂଖ୍ୟା 2662/1995 ରେ ପ୍ରଦତ୍ତ 07.03.1996 ର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ।

ଅପିଲକାରୀମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଏଚ୍.ଏମ୍. ସିଂହ ଏବଂ ଆର୍.ଏସ୍. ସୁରି ।

ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ପି.ଏନ୍. ପୁରୀ ।

ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିମ୍ନଲିଖିତ ଆଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା:

ଅନୁମତି ମଞ୍ଜୁର କରାଗଲା । ଆମେ ଉଭୟ ପକ୍ଷର ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କ ଯୁକ୍ତି ଶୁଣିଛୁ ।

ବିଶେଷ ଅନୁମତି ଜରିଆରେ ଏହି ଅପିଲ, ପଞ୍ଜାବ ଏବଂ ହରିୟାଣା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦ୍ୱିତୀୟ ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା 2662/1995 ରେ 07 ମାର୍ଚ୍ଚ 1996 ରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ରାୟରୁ ଉଦ୍ଭବ ହୋଇଛି ।

ସ୍ୱୀକୃତ ତଥ୍ୟ ଅନୁଯାୟୀ, ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଆଇପିସିର ଧାରା 302 ଅଧୀନରେ ଏକ ଅପରାଧ ପାଇଁ ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଥିଲା । ସେ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଥିଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କୁ ଆଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡରେ ଦଣ୍ଡିତ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହାପରେ, ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 311(2) ଅଧୀନରେ ତାଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଆରମ୍ଭ କରାଗଲା ଏବଂ ତାଙ୍କୁ ଚାକିରିରୁ ବହିଷ୍କାର କରାଗଲା । ଆଇପିସି ଧାରା 302 ଅଧୀନରେ ହୋଇଥିବା ତାଙ୍କ ଦୋଷସିଦ୍ଧି ବିରୁଦ୍ଧରେ କରାଯାଇଥିବା ଅପିଲକୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ମଞ୍ଜୁର କରିଥିଲେ । ଆଇପିସି ଧାରା 302 ଅଧୀନରେ ହୋଇଥିବା ଦଣ୍ଡାଦେଶକୁ ଆଇପିସି ଧାରା 325 ଅଧୀନରେ ପରିବର୍ତ୍ତିତ କରାଗଲା ଏବଂ ତାଙ୍କୁ 1-1/2 ବର୍ଷର ସଶ୍ରମ କାରାଦଣ୍ଡ ଭୋଗିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଗଲା । କାରାଦଣ୍ଡ ଭୋଗିବା ପରେ, ଉତ୍ତରଦାତା ଅପିଲୀୟ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ନିକଟରେ ଏକ ଅପିଲ ଦାୟର କରିଥିଲେ । ଅପିଲୀୟ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ 01 ମାର୍ଚ୍ଚ 1989 ର ଆଦେଶ ବଳରେ ଚାକିରିରୁ ବହିଷ୍କାର ଦଣ୍ଡକୁ ହ୍ରାସ କରି ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପୂର୍ବରୁ ପାଉଥିବା ନିମ୍ନ ବେତନ ହାରକୁ ଖସାଇ ଦେଲେ ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଲେ ଯେ ସେ ପିଛିଲା ଦରମା ପାଇବାକୁ ହକଦାର ନୁହଁନ୍ତି । ଉତ୍ତରଦାତା ଏହାକୁ ଗ୍ରହଣ କରି 05 ଜୁନ୍ 1989 ରେ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଯୋଗ ଦେଲେ । ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ, ସେ ତାଙ୍କୁ ଚାକିରିରୁ ବହିଷ୍କାର, ପଦବୀ ଅବନତି ଏବଂ ବକେୟା ଦରମା ପାଇବାକୁ ହକଦାର ନୁହଁନ୍ତି ବୋଲି ଦିଆଯାଇଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ବେଆଇନ ବୋଲି ଘୋଷଣା କରିବା ପାଇଁ ଏକ ଦେୱାନୀ ମକଦ୍ଦମା ଦାୟର କରିଥିଲେ । ବିଚାର ବିଭାଗୀୟ ଅଦାଲତ ମକଦ୍ଦମାକୁ ଖାରଜ କରିଦେଲେ । ଅପିଲ ହେବାରୁ, ଅତିରିକ୍ତ ଜିଲ୍ଲା ବିଚାରପତି ବିଚାର ବିଭାଗୀୟ ଅଦାଲତଙ୍କ ନିଷ୍ପତ୍ତିକୁ ବଦଳାଇ ଦେଲେ ଏବଂ ମକଦ୍ଦମାର ଡିକ୍ରି କରିଲେ । ଦ୍ୱିତୀୟ ଅପିଲରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ମଧ୍ୟ ଏହାକୁ ସମର୍ଥନ କରିଛନ୍ତି । ଏଣୁ, ବିଶେଷ ଅନୁମତି ଜରିଆରେ ଏହି ଅପିଲ ।

ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା ଯୁକ୍ତି କରିଛନ୍ତି ଯେ, ଆଇପିସି ଧାରା 325 ଅଧୀନରେ ଯେଉଁ ଅପରାଧ ପାଇଁ ତାଙ୍କୁ ଦଣ୍ଡିତ କରାଯାଇଛି, ସେଥିରେ ତାଙ୍କର କୌଣସି "ନୈତିକ ଅଧପତନ" ଜଡ଼ିତ ନାହିଁ, ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ ତାଙ୍କ ବେତନ ହାର ହ୍ରାସ କରିବା ଏବଂ ପିଛିଲା ଦରମା ପ୍ରଦାନ ନ କରିବା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବେଆଇନ ଏବଂ ଅପିଲକାରୀମାନେ ଏହି ଆଦେଶକୁ ଆପତ୍ତି କରିବାକୁ ହକଦାର ନୁହଁନ୍ତି । ଆମେ ଏହି ଯୁକ୍ତିରେ କୌଣସି ଦୃଢତା ପାଉନାହୁଁ । ଉତ୍ତରଦାତା ଜଣକ ଅପିଲୀୟ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଆଦେଶ ଗ୍ରହଣ କରି 05 ଜୁନ୍ 1989 ରେ ପଦବୀରେ ଯୋଗ ଦେଇଥିବାରୁ, ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ଏହି ଆଦେଶକୁ ଆପତ୍ତି କରିବା ତାଙ୍କ ପାଇଁ ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ । ନିଜର ଆଚରଣ ଦ୍ୱାରା ସେ ଆଦେଶର ସଠିକତାକୁ ସ୍ୱୀକାର କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ସେହି ଅନୁଯାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଛନ୍ତି । ଏହି ପରିସ୍ଥିତିରେ, ଦେୱାନୀ ଅଦାଲତ ଯୋଗ୍ୟତା ବିଷୟରେ କିଛି ନ କହି ଅପିଲକାରୀମାନଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ମାମଲାର ନିଷ୍ପତ୍ତି କରିବା ଉଚିତ ନଥିଲା ।

ତଦନୁଯାୟୀ, ଅପିଲଟିକୁ ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଉଛି । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏବଂ ଅପିଲୀୟ ଅଦାଲତଙ୍କ ଆଦେଶଗୁଡ଼ିକୁ ରଦ୍ଦ କରାଯାଉଛି ଏବଂ ବିଚାର ବିଭାଗୀୟ ଅଦାଲତଙ୍କ ଆଦେଶକୁ ବଜାୟ ରଖାଯାଉଛି । କୌଣସି ଖର୍ଚ୍ଚ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଉନାହିଁ ।

ଆର୍.ପି. ଅପିଲ ମଞ୍ଜୁର ହେଲା ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ" ।

ଭାଷାନ୍ତର :

ଅମରେଶ୍ୱର ମିଶ୍ର, ଅନୁବାଦକ,

ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ ।